

ELŐTERJESZTÉS

Szár Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 2026. június 25-i rendes ülésének 12. napirendi pontjához

Tárgy: Tájékoztató Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerben végzett 2025. évi tevékenységről

Tisztelt Képviselő-testület!

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Közműv.tv.) 64. § (1) bekezdése szerint „A települési könyvtári ellátás biztosítása a települési önkormányzatok kötelező feladata.”

A Közműv.tv. 64. § (2) bekezdése szerint a könyvtári ellátásra vonatkozó kötelező feladatot a községi és a városi önkormányzat nyilvános könyvtár fenntartásával vagy a vármegyei hatókörű városi könyvtár szolgáltatásainak igénybevételével teljesíti.

A Közműv.tv. 66. §-a szerint a vármegyei hatókörű városi könyvtár a vármegye egész területére vonatkozóan állami feladatként működteti a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszert, szervezi a könyvtári, információs és közösségi helyek részvételét a kulturális alapellátás kiterjesztésében, megállapodás alapján biztosítja a települési önkormányzatok számára a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről szóló miniszteri rendeletben meghatározott feladatainak ellátását a 64. § (3) bekezdése szerinti könyvtári, információs és közösségi helyen.

Önkormányzatunk a 2012. december 17-én kelt, 2013. január 1. napjától hatályos szerződés alapján veszi igénybe a Vörösmarty Mihály Könyvtár szolgáltatásait (1. melléklet).

A Vörösmarty Mihály Könyvtár nevében Horváth Adrienn igazgató 2026. május 22-én kelt levele mellékleteként megküldte a Szár községben a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretében végzett 2025. évi tevékenységről szóló beszámolót, amelyet az előterjesztéshez mellékelek (2. melléklet).

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a beszámolót megvitatni és a határozati javaslatot támogatni szíveskedjen.

A határozati javaslat elfogadásához egyszerű többség szükséges, melyhez - figyelemmel az Möt. 47. § (2) bekezdésére – a jelen levő önkormányzati képviselők több mint a felének igen szavazata szükséges.

Szár, 2026. június „19.”

Fenyvesi Szabolcs
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

**Szár Községi Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2026. (.....) határozata
a Vörösmarty Mihály Könyvtár Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerről szóló
2025. évi beszámolójának elfogadásáról**

Szár Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a Vörösmarty Mihály Könyvtár Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerről szóló 2025. évi beszámolóját elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: Fenyvesi Szabolcs polgármester

Megállapodás könyvtárellátási szolgáltatás nyújtására

A települési könyvtári ellátás biztosítása a települési önkormányzat kötelező feladata. A 2012. évi CLII. törvénnyel módosított, a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban Kultv.) így rendelkezik:

- „64. § (1) A települési könyvtári ellátás biztosítása a települési önkormányzatok kötelező feladata.
(2) Az (1) bekezdésben meghatározott feladatot a községi és a városi önkormányzat
a) nyilvános könyvtár fenntartásával vagy
b) a megyei könyvtár szolgáltatásainak igénybevételével teljesíti.
(3) A (2) bekezdés b) pontja esetén a települési önkormányzat megállapodást köt a megyei könyvtárral, és az igénybe vett szolgáltatások fogadására alkalmas könyvtári, információs és közösségi hely elnevezésű könyvtári szolgáltató helyet működtet.”

A Kultv. 64.§ (3) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek megfelelően a jelen Megállapodás létrejött egyrészt Szár Község Önkormányzata a továbbiakban: **Önkormányzat** (2066 Szár Rákóczi u. 68.u. képviseli: Moharos Péter polgármester),

másrészt a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár a továbbiakban: **Megyei Könyvtár** (8000 Székesfehérvár, Bartók Béla tér 1., képviseli: Magony Imre mb. igazgató)

között a mai napon az alábbi feltételek mellett:

1. Az 1997. évi CXL. törvény 64.§ (2) b) pontjában foglaltak szerint Szár település nyilvános könyvtári ellátása érdekében az Önkormányzat a Megyei Könyvtár szolgáltatásait igénybe veszi.
2. Az Önkormányzat által biztosított könyvtári szolgáltató hely címe: 2066 Szár, Rákóczi u. 102. (a továbbiakban: könyvtári szolgáltató hely)
3. A jelen megállapodásban rögzített szolgáltatás szakmai tartalmát a mindenkori szakmai jogszabályok határozzák meg.
4. A Megyei Könyvtár a következő szolgáltatások nyújtására vállal kötelezettséget az Önkormányzat által biztosított könyvtári szolgáltató helyen:
  - 4.1 Dokumentumszolgáltatás
    - 4.1.1 Rendszeresen gyarapítja a szolgáltató hely könyvtári állományát a központi költségvetés kistélepülési könyvtári támogatása terhére, az Önkormányzat által kijelölt szolgáltatást végző személy közreműködésével.
    - 4.1.2 Negyedévente az új dokumentumokból elektronikus ajánló listát állít össze, amelyen a szolgáltatást végző személy jelöli a beszerzésre javasolt dokumentumokat.
    - 4.1.3 A lehetőségeket figyelembe véve beszerzi és feldolgozza a szolgáltatást végző személytől indokolt esetben érkező egyedi gyarapítási igényeket.

- 4.1.4 A szolgáltató hely letéti állományát egységesen nyilvántartásba veszi számítógépes adatbázisában. Az új dokumentumokat a könyvtári használatra előkészítve, felszerelve (raktári jelzet, vonalkód) negyedévenként kiszállítja a szolgáltató helyre. Gondoskodik a csere lebonyolításáról, a letétek lelőhelyének frissítéséről, adminisztrációjáról.
- 4.1.5 Biztosítja az Országos Dokumentumellátási Rendszer (ODR) szolgáltatásainak igénybe vételi lehetőségét, könyvtárközi kölcsönzés útján teljesíti a használók kéréseit, ha a helyben lévő gyűjteményben nem található meg a kért könyvtári dokumentum vagy információ.

4.2 Információszoigáltatás és számítógépes szoligáltatás

- 4.2.1 Információt nyújt az Interneten elérhető webes katalógusban a szolgáltató hely letéti állományáról.
- 4.2.2 Biztosítja a megyei könyvtár állományát feltáró adatbázis használatának lehetőségét.
- 4.2.3 Továbbítja az országos könyvtári rendszer és az ODR szolgáltatásairól szóló információkat a szolgáltató helyre.
- 4.2.4 Közreműködik az egyedi információk iránti kérések teljesítésében.
- 4.2.5 Segíti az Európai Unió információinak szolgáltatását elektronikus és nyomtatott formában egyaránt.
- 4.2.6 Szerverén tárhelyet biztosít a szolgáltató hely könyvtári állomány-nyilvántartásának és az olvasói nyilvántartás adatainak.

4.3 Közösségi szolgáltatások

- 4.3.1 A megyei gyermek- és felnőtt könyvtári rendezvényekbe bevonja a szolgáltató hely használóit.
- 4.3.2 Igény esetén segíti a helyi programok szervezését.
- 4.3.3 Elősegíti az olvasásnépszerűsítő programokhoz való csatlakozást.

4.4 Képzés, továbbképzés

- 4.4.1 Továbbképzési, betanulási lehetőséget biztosít a szolgáltató helyen foglalkoztatott könyvtári dolgozóknak.
- 4.4.2 Szakmai segítséget nyújt a szolgáltatást végző személy munkájához.
- 4.4.3 Szakmai tanácsadással segíti a könyvtári szolgáltató hely szolgáltatásainak kialakítását, bővítését.
- 4.4.4 Szakmai tanácsadást nyújt a könyvtári szolgáltató hely egységes arculatának kialakításához.

5. Az Önkormányzat vállalja

- 5.1 Az önkormányzat ellátja a lakosság nyilvános könyvtári ellátásának kötelező feladatából eredő teendőket.
- 5.2 Működteti a könyvtári szolgáltató helyet.
- 5.3 Gondoskodik a helyiség(ek) fűtéséről, világításáról, takarításáról, az állomány és a berendezések biztosításáról.
- 5.4 Költségvetésében gondoskodik a könyvtári szolgáltató hely helyiségének (helyiségeinek) működési feltételeiről.
- 5.5 Költségvetésében gondoskodik a szolgáltató helyen foglalkoztatott könyvtári dolgozó illetményéről.

- 5.6 Az elektronikus információszolgáltatások igénybe vételéhez szélessávú internet szolgáltatást biztosít.
- 5.7 Gondoskodik a rendszeres, a felhasználók többsége számára megfelelő időpontban történő nyitva tartásról minimum heti 6 órában.
- 5.8 A könyvtári szolgáltatások közvetítésére alkalmas személyt foglalkoztat, munkaköri leírását a szolgáltató könyvtár közreműködésével, annak egyetértésével adja ki a dolgozónak.
- 5.9 A lakosságnak térítésmentesen biztosítja a könyvtári alapszolgáltatásokat.
- 5.10 A szolgáltató helyen foglalkoztatott könyvtári dolgozó személyének változása esetén értesíti a Megyei Könyvtárat.

6. A könyvtári szolgáltatást végző személy feladatai

- 6.1 Biztosítja a könyvtári szolgáltató hely nyitva tartását.
- 6.2 Ellátja a könyvtári szolgáltatásokkal kapcsolatos tennivalókat.
- 6.3 Ajánlja a használóknak a különböző könyvtári, könyvtárközi információ- és dokumentumszolgáltatásokat.
- 6.4 Rendezvényeket szervez.
- 6.5 Részt vesz az állománygyarapításban a szolgáltató könyvtár ajánló listájának megadott határidőre való kitöltésével, visszaküldésével. A letéti állomány apasztását engedélyezteti a szolgáltató könyvtárral.
- 6.6 A tervszerű állománygyarapítás érdekében rendszeresen figyelemmel kíséri az olvasói igényeket, jelzi azt a szolgáltató könyvtárnak.
- 6.7 A könyvtár forgalmi adatairól, programjairól Munkanaplót vezet.
- 6.8 Éves statisztikai jelentést és beszámolót készít.
- 6.9 Felelős a könyvtári szolgáltató hely rendben tartásáért, az állomány raktári rendjének naprakész fenntartásáért.
- 6.10 Részt vesz a szolgáltató könyvtár által szervezett munkaértekezleteken, továbbképzéseken.

7. Egyéb rendelkezések

- 7.1 A Megyei Könyvtár a megállapodásban vállalt szolgáltatásait a központi költségvetés önkormányzati fejezetében nevesített, „*Megyei könyvtár kistéleplési könyvtári és közművelődési célú kiegészítő támogatása*” előirányzat terhére és saját erőforrásaiból biztosítja.
- 7.2 A Megyei Könyvtár megállapodást köthet városi könyvtárral a fenti könyvtárellátási szolgáltatások nyújtásában való közreműködésre. A városi könyvtárral kötött megállapodás nem érinti a Megyei Könyvtár e Megállapodás keretében rögzített felelősségét.
- 7.3 A Megyei Könyvtár a tárgyévet követő február 28-ig írásban tájékoztatja az Önkormányzatot a jelen Megállapodásban foglaltak megvalósulásáról, a szolgáltató hely tevékenységéről.

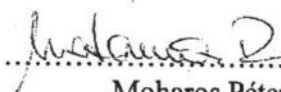
8. A megállapodás hatálybalépésének és felmondásának szabályai

- 8.1 A Megállapodás 2013. január 1-jén lép hatályba és határozatlan időre szól.
- 8.2 Az Önkormányzat a jelen Megállapodást a naptári év végére mondhatja fel. Erre irányuló szándékát 3 hónappal korábban, indokolási kötelezettség mellett köteles jelezni a Megyei Könyvtár igazgatójának.

- 8.3 A Megyei Könyvtár és az Önkormányzat kinyilvánítja, hogy a működtetés során tapasztalt problémákat, a súlyos szerződésszegéseket is elsősorban egyeztetéssel kezelik. Az egyeztetésről jegyzőkönyvet vesznek fel, csak az egyeztetések eredménytelensége esetén folyamodnak a Megállapodásban vállalt kötelezettségek vagy azok egy részének szüneteltetéséhez.
- 8.4 A szerződésszegésből eredő károkért való felelősség megállapítása, a kártérítés mértékének meghatározása kapcsán a felek a jelen megállapodásban nem szabályozott esetekben a Ptk. szerint járnak el. A szerződés megszűnik a szerződő felek közös megegyezéssel történő megállapodásával.

A felek a Megállapodást a szükséges egyeztetések lefolytatása után, mint akaratukkal egyezőt jóváhagyólag aláírják.

Székesfehérvár, 2012. december 17.

Moharos Péter
polgármester
Szár Község Önkormányzata
képviselőjében

A circular official seal of the Mayor of Szár. The outer ring contains the text "POLGÁRMESTER" at the top and "SZÁR" at the bottom, separated by two asterisks. The center features a coat of arms with a shield and a crown above it.

Magony Imre
mb. igazgató
a Megyei Könyvtár
képviselőjében

A circular official seal of the County Library. The outer ring contains the text "VOROSMARTY MIHÁLY" at the top and "SZÉKESFEHÉRVÁR" at the bottom, separated by two asterisks. The center features a coat of arms with a shield and a crown above it.

Polgármesteri Hivatal
Szár
Rákóczi Ferenc u. 68.
2066

Székesfehérvár, 2026.05.22.

Ikt.szám: K. SZ. / 295 - 1 / 2026

Előadó:

Mell: Tájékoztató

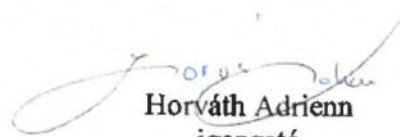
Tárgy: 2025. évi könyvtári beszámoló

Tisztelt Polgármester Úr!
Tisztelt Fenyvesi Szabolcs!

Csatolva küldöm a *Tájékoztató a Vörösmarty Mihály Könyvtár által a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerben végzett tevékenységről és a Szár Könyvtári, Információs és Közösségi Hely 2025. évi szakmai működéséről* című dokumentációt.

Székesfehérvár, 2026.05.22.

Köszönettel és üdvözlettel:

Horváth Adrienn
igazgató

Vörösmarty Mihály Könyvtár

Tájékoztató

a Vörösmarty Mihály Könyvtár által
a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerben
végzett tevékenységről
Szar Könyvtári, Információs és Közösségi Hely
2025. évi szakmai működéséről

HORVÁTH ADRIENN
VÖRÖSMARTY MIHÁLY KÖNYVTÁR
igazgató

Tartalomjegyzék

1. Helyzetkép a Fejér vármegyei kistéleplési ellátásról.....	3
1.1. A KSZR működési alapelveinek való megfelelés, a kistéleplési könyvtári ellátás megszervezése	3
1.2. Fejér vármegye KSZR településeinek könyvtárellátási helyzete számokban	4
1.3. Könyvtárhasználat a szolgáltatóhelyeken	5
1.4. Humán erőforrás	8
1.5. Szakmai képzés, továbbképzés	10
2. Szár Könyvtári, Információs és Közösségi Hely szakmai működésének bemutatása.....	11
2.1. Főbb statisztikai adatok	11
2.2. Állománymenedzsment	11
2.3. Dokumentum- és információszolgáltatás	11
2.4. Közösségi szolgáltatások	12
2.5. Eszközbeszerzés	13
2.6. Kommunikáció	13
2.7. Szakmai képzés, továbbképzés.....	14
3. Fejlesztendő területek	14
4. Melléklet: Bibliográfia a 2025-ben Szár megjelent cikkek adataival	16

1. Helyzetkép a Fejér vármegyei kistelepülési ellátásról

1.1. A KSZR működési alapelveinek való megfelelés, a kistelepülési könyvtári ellátás megszervezése

Fejér vármegyében a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (továbbiakban KSZR) működtetése – állami költségvetési támogatással a Vörösmarty Mihály Könyvtár szakmai támogatása mellett, a jogszabályi kereteknek (39/2013. EMMI rendelet) megfelelően folytatódott 2025-ben.

A Vörösmarty Mihály Könyvtár szervezeti struktúrája 2025. április 14-gyel megváltozott és létrejött a Módszertani és településellátási osztály, valamint a Gyűjteményszervezési osztály. Korábban egy osztály két csoportja voltak. A feladatokat a Módszertani és településellátási osztály keretében 1 fő könyvtáros (nyilvános könyvtári jegyzéken szereplő könyvtár, továbbiakban NYKJ–KSZR), 2 fő könyvtárkezelő, 1 fő informatikus kolléga látja el. A KSZR települések gyűjteményszervezésével 2 fő gyűjteményszervező kolléga foglalkozott az év folyamán. A kiszállásokat támogató sofőr az év második felében nem állt rendelkezésre. Az éves teendők tervezése, szervezése a korábbi évektől eltért. Könyvtárunk épületfelújításon esett át, ebből adódóan fizikailag június-szeptember időszakban a Módszertani és településellátási osztály munkatársai a korábbiaktól eltérő helyszínen végezték feladataikat. Személyi változás is történt az első negyedévben, 1 fő könyvtáros nyugdíjba vonult, akinek a helyét 1 fő könyvtárkezelő töltötte be. A személyi változás, a feladatmegosztás újra szervezése, a különböző osztályokon és munkacsoportban végzett feladatok rugalmasságot, összehangolt munkát igényeltek.

A szolgáltatóhelyek működési feltételeit és a szolgáltatások szakmai színvonalát az év során folyamatosan felül kellett vizsgálni a személyi, nyitvatartási idők változtatásai miatt.

Év elején a kulturális statisztikai jelentések (vármegyei szinten 147 könyvtár) begyűjtése, ellenőrzése, majd a beszámolók munkatervük készítése (minisztériumi, önkormányzati), az éves képzési, és rendezvénytervek összeállítása az előző évek gyakorlatától eltérően történt. A személyi változások, az átmeneti munkakörülményeink egyedi, időgazdálkodó megoldásokat eredményeztek osztályunkon. A településeken végzett helyszíni munkák ugyan lecsökkentek, de a kapcsolattartás, a segítségnyújtások folyamatosak voltak. Kapcsolódtunk országos felhívásokhoz, pályázatokhoz, az eredményekről tájékoztattuk a kollégákat. Jelentősen megnövekedett a tanácsadásaink száma.

2025. január 1-től Seregélyes csatlakozott a kistelepülési ellátáshoz, így tárgyévben 25 NYKJ-en lévő települési könyvtár, és 83 szolgáltatóhely biztosította a könyvtári ellátást, ez a vármegye településeinek 76 %-a.

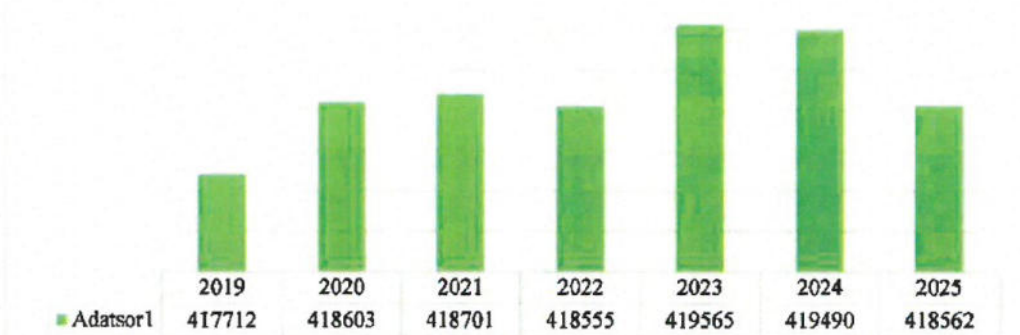
Továbbra sem sikerült könyvtárost alkalmazni, így a szolgáltatás szünetelt: Kajászó, Sárkeszi, Sárosd, Zichyújfalu településeken. Sárosdon és Zichyújfaluban könyvtármegnyitót tartottak a 2025. év végén, de a szolgáltatás elindítását csak 2026-tól tervezték.

KSZR Díjjal jutalmaztuk a tárgyévben legkiemelkedőbb munkát végző kollégát, amelyet Felcsút, Könyvtári Információs és Közösségi Hely dolgozója nyerte el. Filmszalag Díjat adtunk át a KönyvtárMozi szolgáltatás éves munkája elismeréseként, Mezőfalva Könyvtári, Információs és Közösségi Hely kollégájának. Egyéb díjjal jutalmazott kollégáink: Cece – „Nők Lapja Példakép Emlékdíj 2025” - kultúra kategóriában; Kulcs – Kulcsért díj, szakmai munkájáért.

Az állami támogatás felhasználásra került. Szorosabb kapcsolattartásra, együttműködésre, információkövetítésre törekedtünk a fenntartókkal, kollégákkal.

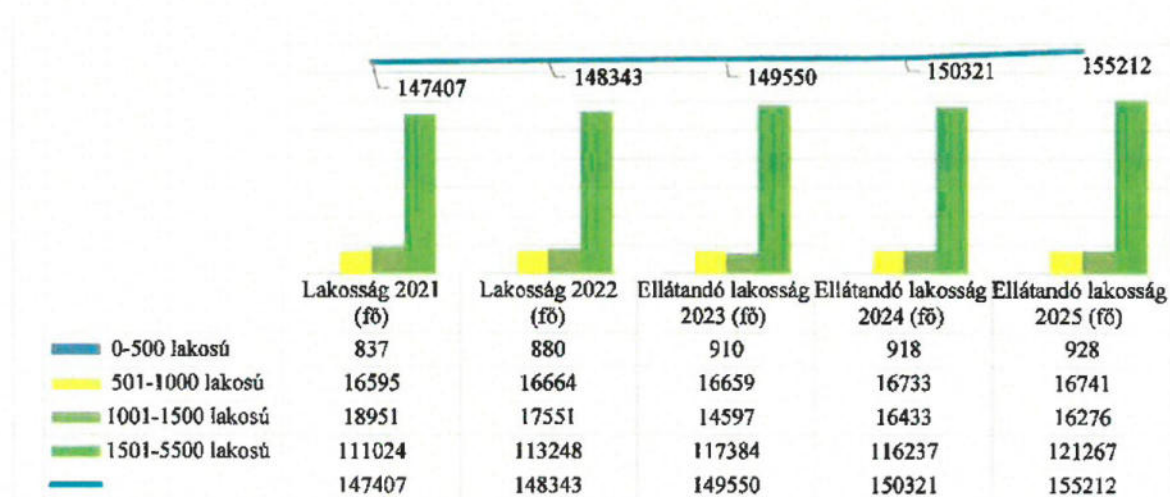
1.2. Fejér vármegye KSZR településeinek könyvtárellátási helyzete számokban

2025-ben Fejér vármegye 418 562 fős lakosságának 37,08-a (155 212 fő) KSZR településeken jutott könyvtári szolgáltatáshoz, a KSZR településeken 4 891 fővel emelkedett az ellátott lakosok száma, míg 2024-ben 35,8 %-a volt ez az arány.

1. ábra Fejér vármegye lakónépessége (2019–2025)¹

Lakosság tekintetében az 1501–5500 fő kategóriában a lakosság száma 5 030 fővel nőtt, így ebben a kategóriába tartozik az ellátandó települések lakosainak 78,13%-a. A többi kategóriában minimális a változás. A változás még akkor is jelentős, ha az új csatlakozó, Seregélyes lakosainak számát nem számoljuk (2025. január 1-én 4 299 fő²).

2. ábra Fejér vármegyei KSZR települések ellátott lakosság számának alakulása (2021–2025)

¹ Központi Statisztikai Hivatal A lakónépesség nem, vármegye és régió szerint, január 1.

https://www.ksh.hu/stadat_files/nep/hu/nep0034.html (Letöltve:2026.03.17.)

² Seregélyes adatlapja a Helységnévtár oldalán. https://www.ksh.hu/apps/hntr.telepules?p_lang=HU&p_id=20206 (Letöltve:2026.03.31.)

2025		Könyvtárak száma (db)	Lakosság szám összesen (fő)
Könyvtárellátási szolgáltató helyek	Megyei hatókörű városi könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 0–500 lakosú településen	3	928
	Megyei hatókörű városi könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 501–1000 lakosú településen	21	16 741
	Megyei hatókörű városi könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1001–1500 lakosú településen	13	16 276
	Megyei hatókörű városi könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1501–5500 lakosú településen	46	121 267
Összesen		83	155212
Nemzetiségi könyvtárat fenntartó nemzetiségi önkormányzattal kötött megállapodás alapján ³		1	1 119
A települési közkönyvtári és iskolai könyvtári feladatokat együttesen ellátó szolgáltató helyek száma ⁴		3	4 374
Ebből: megkötött megállapodások száma		1	1 119

1.3. Könyvtárhasználat a szolgáltatóhelyeken

A szolgáltatóhely használatának és a használók személyes adatainak nyilvántartását, gyűjtését a könyvtáros végzi. A vármegyei könyvtár ehhez a munkához biztosítja a megfelelő űrlapmintákat, segít azok kitöltésében, segédanyagot biztosít.

³ Beloianisz Görög Nemzetiségi Önkormányzata

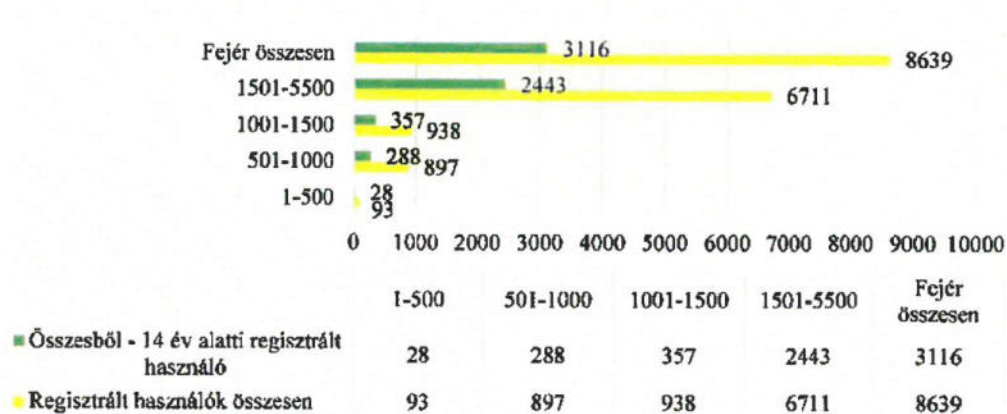
⁴ Alcsútdoboz, Beloianisz, Magyaralmás

2025		Olvasók száma összesen							
Település	Lakónépség	Regisztrált használók	Személyes használat	Az összesből internet használat	Telefon, fax, e-mail	OPAC, honlap	Kölcsönzött dokumentumok	Helyben használt dokumentumok	Regisztrált használók (14 éven alatti)
Összesen (83)	155 212	8 639	55 144	6 469	2 776	1 830	92 922	117 143	3 116
1-500 lakosú településen (3)	928	93	331	3	46	0	606	951	28
501-1000 lakosú településen (21)	16 741	897	4 989	1 319	61	0	4 989	8 538	288
1001-1500 lakosú településen (13)	16 276	938	7 949	554	145	0	7949	12 383	357
1501-5500 lakosú településen (46)	121 267	6 711	79 653	4 593	2 524	1 830	79 653	95 271	2 443

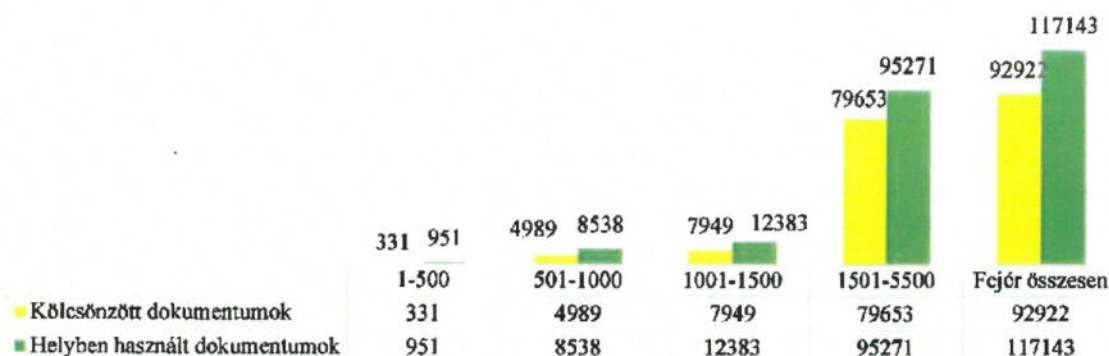
A statisztikai adatszolgáltatáshoz minden évben képezzük kollégáinkat csoportosan, egyénileg egyaránt. E nyilvántartások alapján készítették el év elején a szolgáltató helyek 2025. évi statisztikai jelentésüket, amelynek legfontosabb használói adatait tartalmazzák a táblázatok.

A beiratkozott olvasók átlagosan 36%-a 14 év alatti, ez település méret szerint:

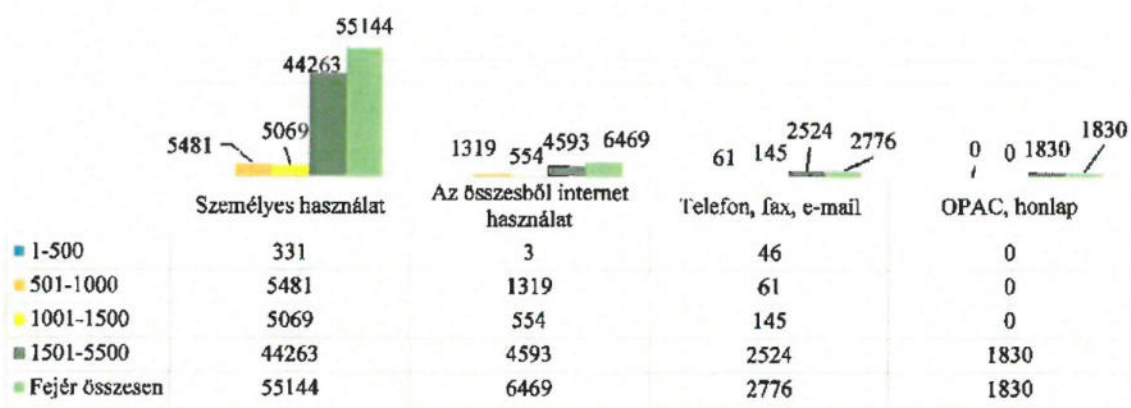
- 1-500: 30 %
- 501-1000: 32 %
- 1001-1500: 38 %
- 1501-5500: 36,4 %

3. ábra A regisztrált használók számának alakulása 2025

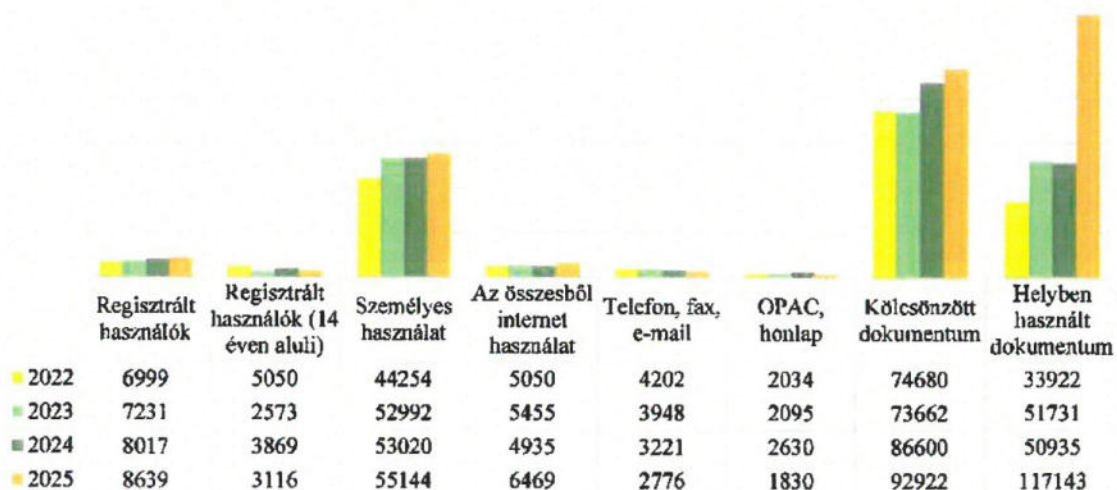

4. ábra A kölcsönzött és helyben használt dokumentumok száma 2025-ben

5. ábra Könyvtárhasználati adatok 2025

A regisztrált olvasók száma 622 fővel nőtt, míg a 14 éven aluli olvasók száma 753 fővel csökkent az előző évhez képest. A településeken más-más okra vezethető vissza ez a csökkenés. A személyes használat 2 124 alkalommal, a közvetlen helyben használt dokumentum 66 208 db -al nőtt. Ennek oka, hogy a korábban becsléssel történő adatközlés helyett mintavételes eljárást alkalmaztunk a módszertani minta átadást követően.

6. ábra Fejér vármegye könyvtárhasználati adatai (2022–2025)

1.4. Humánerőforrás

Személyi feltételek a kistelepüléseken ⁵														
Település	Lakónépesség	Nyitva-tartás		A szolgáltatóhelyeken dolgozó kollégák										
		Napok száma hetente átlagolva	Órák száma hetente átlagolva	Főfoglalkozású közalkalmazotti jogviszonyban összesen	Főfoglalkozású közalkalmazotti jogviszonyban átlagolva	Részmunkajelölt közalkalmazotti jogviszonyban összesen	Részmunkajelölt közalkalmazotti jogviszonyban átlagolva	Megbízási díjas összesen	Megbízási díjas átlagolva	Közszolgálati, közhasznú foglalkoztatott összesen	Közszolgálati, közhasznú foglalkoztatott átlagolva	Önkéntes összesen	Önkéntes átlagolva	Képesítése megfelel a jogszabályi előírásoknak (%)
Összesen (83)	155 212	3	11	15,25	0,45	49	0,36	10,25	0,26	0	0	2,15	0	81%
1–500 lakosú településen (3)	928	2,00	7,00	0	0	0,5	0,5	0	0	0	0	0	0	100%
501–1000 lakosú településen (21)	16 741	2,78	8,72	0,5	0,5	14,25	0,27	2,25	0,22	0	0	0	0	100%
1001–1500 lakosú településen (13)	16 276	3,00	13,17	1	0,5	8	0,32	0,5	0,5	0	0	1,15	0,56	100%
1501–5500 lakosú településen (46)	121 267	3,51	15,13	13,75	0,81	26,25	0,35	7,5	0,32	0	0	1	1	24%

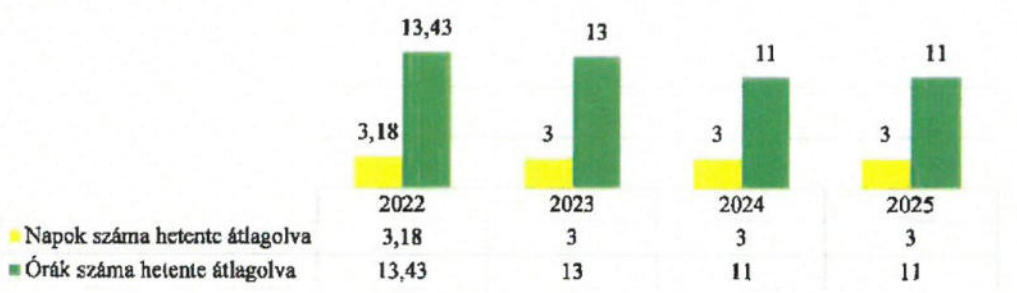
Kihívást legtöbbször a kistelepüléseken gyakran változó munkatársi gárda okoz, akik gyakran motiválatlanok. Általános tapasztalat, hogy egyre nehezebb a kistelepüléseken akár érettségizett jelöltekkel találni a könyvtári szolgáltató helyekre, emiatt átmenetileg szünetelő időszakok is vannak a működésükben. Összességében a nem működő, az átmenetileg szünetelő, a párhuzamosan két településen szolgálatot teljesítő kollégák mínusz 6,35 főt jelentettek az év folyamán. A statisztika jelentésnél szembesültünk a megosztott munkakörökből adódó évközben tapasztalt nehézségekkel - mint a könyvtárak nyitvatartási idő módosulásai, a háttérmunkára

⁵ Az emberi erőforrások minisztere 39/2013. (V. 31.) EMMI rendelete a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről 5. § (1) g) a szolgáltató helyen a kistelepülési önkormányzat
ga) 1500 fő alatti lakosságszámú kistelepülésen legalább érettségivel,
gb) 1500–2500 fő közötti lakosságszámú kistelepülésen középfokú szakirányú végzettséggel,
gc) 2500 fő feletti lakosságszámú kistelepülésen közalkalmazotti jogviszonyban, felsőfokú végzettséggel és könyvtáros szakképzettséggel rendelkező személyt foglalkoztat.

fordított időkorlát. Az átlagot tekintve 15,25 fő főfoglalkozású kolléga van vármegyénkben, ebből is 13,75 fő az 1501–5500 lakosú településen látja el a könyvtári teendőket.

A személyi feltételek biztosítása az önkormányzatok hatáskörébe tartozik, a nyitvatartási idő biztosításával – ellátó könyvtárként minden alkalmat megragadunk, hogy a lakosok ellátása közel azonos szinten legyen biztosított. A személyi változások általában váratlanul történnek, amiről nem értesülünk azonnal.

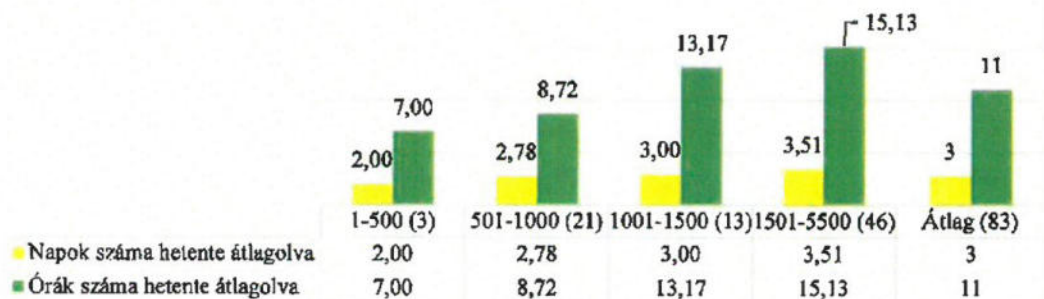
A 2024–2025 évek adatai azonosak - a napok, órák száma két-három éve gyakorlatilag változatlanok.

7. ábra Nyitvatartási idő (2022–2025)

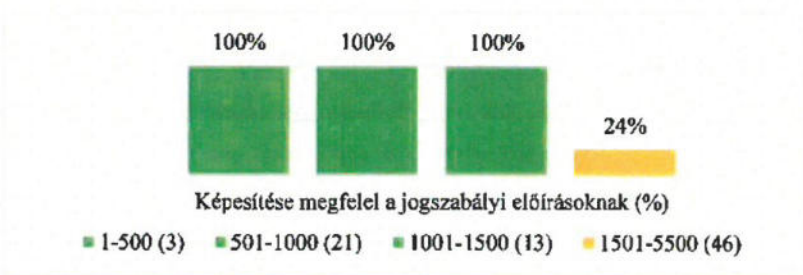
Könyvtáranként mutatkoztak negatív, pozitív irányú változások. Egyenes arányú növekedés mutatható ki a lakosság szám kategóriák és a nyitvatartási idő között.

A legkisebb és a legmagasabb kategóriát összevetve több mint duplája a nyitvatartási idő.

8. ábra Nyitvatartási idő 2025

Az alacsony óraszámú foglalkoztatás továbbra sem ösztönöz helyi lakost a könyvtári feladatok kizárólagos ellátására, könyvtáros végzettségű kolléga ezért nem is pályázik a meghirdetett állásokra. A kollégák képzés aránya lakosság kategóriák szerint - nem változott az előző évhez képest.

9. ábra Képzés megfelelés 2025

A magas lélekszámú települések egynegyede foglalkoztatott megfelelő képezésű kollégát. Ennek okai elsősorban az alacsony óraszámú foglalkoztatás, vagy az osztott munkakörök miatt tapasztalható.

1.5. Szakmai képzés, továbbképzés

246 fő résztvevő mellett tartottuk meg Fejér vármegye könyvtárosainak három alkalommal továbbképzéseinket. Aktuális könyvtári trendek, innovatív megoldások, jógyakorlatok, egyéb javaslatok alapján állítottuk össze a szakmai napokat. Előadóknak települési kollégákat is meghívtunk, a szorosabb együttműködést támogatva (Dunaújváros, Ercsi, Lepsény, Mezöszentgyörgy).

Márciusi továbbképzés témái voltak: A Fejér Vármegyei Webarchívum és ami mögötte van (Bódog András (Vörösmarty Mihály Könyvtár, informatikus); Polgári kori Magyarország egyesületei - adatbázisbemutató (Kesztyűsné Csuti Judit (Magyar Nemzeti Levéltár Fejér Vármegyei Levéltára, levéltáros); Privát hobbitól nemzeti emlékezet – a 15 éves Fortepan titkai (Török András, Fortepan); A Folkloradatbázis alapelvei, struktúrája és fejlesztési perspektívái (Pávai István, népzene kutató, a Hagyományok Háza Gyűjteményi Főosztálya Katalogizálási Osztályának vezetője és Zagyva Natália, digitálisprojekt-menedzser, a Hagyományok Háza Adatbázis Szakcsoportjának vezetője); Mélyítjük, vagy áthidaljuk? avagy Léteznek-e generációs ellentétek a könyvtárosok között? (Bajnok Tamara: KI, Könyvtári Minőségfejlesztési Osztály, osztályvezető) A júniusi továbbképzéstémái voltak: Mozaikok Lepsényből c. könyv és a Helyi értéktár bemutató Helytörténeti percek sorozat bemutatása (Borsos György - könyvtáros Lepsényi Petőfi Sándor Művelődési Ház és Könyvtár); A VMK tartalomszolgáltató tevékenysége, a különböző közösségi oldalak bemutatás, helyismereti tartalmak az online felületen (Marton Gábor Márk, Informatikai és tartalomszolgáltató osztály); Eötvös József Művelődési Ház és Könyvtár megjelenése a közösségi média felületein (Harsányi Péter könyvtáros, Ercsi); A közösségi média, a különböző társadalmi csoportok megszólítása, ennek jó gyakorlata. (Balog Judit, igazgató, Vachott Sándor Városi Könyvtár, Gyöngyös); Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtár, Szentendre: a könyvtár közösségi média gyakorlatának bemutatása (Béres Zsófia -zenei és ifjúsági könyvtáros, Kovács-Buday Zsuzsanna –gyermekkönyvtáros; Fakultatív program: „Egy múzeum tekintete” – A Szent István Király Múzeum első 150 éve című kiállítás megtekintése.

A novemberi továbbképzésen témák voltak: Tóth György Emlékérem, KSZR Díj, Filmszalag Díj átadása; Könyvtári kihívás, könyvtári jógyakorlat (Kiss Péter, Mezöszentgyörgy); Könyvtári jógyakorlat a dunaújvárosi könyvtárban található média dokuemntumok tükrében (Fábián Péter Dunaújváros); Lencsés Rita gyógynövényes előadása, Egészségfejlesztési Iroda; Formálódás: Művészetterápiás bemutató foglalkozás (Szűts Angéla).

Először került sor előre felvett oktatóanyag szóbeli tájékoztatással egybekötött megosztására a KSZR települések dolgozóinak – GDPR - adatkezelési tájékoztató frissítésével egybekötve.

Az év elején 9 alkalommal 69 település részvételével, majd év végén 4 alkalommal 64 település részvételével tartottunk képzést a Kultstat felület használatáról, az új típusú jelentésről - előkészítve a 2025. évről szóló adatszolgáltatást. Egyéni képzés a településen szolgálatot teljesítő új kollégáknak személyesen (Bodajk, Seregélyes, Sárosd, Zichyújfalu) tartottunk.

Együttműködésünket erősítve -szakmai kirándulást szerveztünk novemberben a veszprémi Eötvös Károly Könyvtárba, illetve a szentgáli szolgáltatóhelyre. A szakmai tapasztalatcserére az év

folyamán jó teljesítményt nyújtó kollégákat hívtuk (Aba, Alap, Csókakő, Daruszentmiklós, Kulcs, Nagykarácsony, Vál, Bakonykúti, Baracs, Sárszentmihály).

Osztályunk kollégái közötti tudásmegosztásra is sor került Forms, Canva használatról.

2. Szár Könyvtári, Információs és Közösségi Hely szakmai működésének bemutatása

2.1. Főbb statisztikai adatok

	2023	2024	2025
Heti nyitvatartási idő	40	20	12
Beiratkozott olvasó (fő)	37	88	143
Beiratkozott olvasó / 14 év alatti (fő)	6	22	58
Személyes (helybeni) használat (alkalom)	803	920	1252
Közvetlenül (helyben használt dokumentum (db)	2329	35	3756
Kölcsönzött dokumentum (db)	803	822	1788
Könyvtárközi kölcsönzés (db)	76	74	7 +22
Dokumentumbeszerzés (KSZR letét)	185	153	158
Folyóiratelőfizetés (KSZR előfizetés)	8	6	10
Rendezvényszám	11	5	12
Rendezvényen résztvevők	160	98	239

A könyvtár alapterülete: 89 m² az olvasók által látogatott, használt terület.

A könyvtári nyitvatartási idő a statisztikai adatok alapján heti 12 órára módosult, a hét négy napjára elosztva, - hivatalosan szeptember elsejétől. A nyitvatartási idő csökkenése ellenére mind a beiratkozott olvasók, mind a forgalmi adatok jelentősen megnövekedtek. Örömteli a gyerekek számának emelkedése. A kolléganő tudatos tevékenységének köszönhetően aktív könyvtári élet van a településen.

2.2. Állománymenedzsment

2025-ben a helyben lévő állomány a Textlib integrált rendszerben feldolgozott, a statisztikai jelentés alapján összesen: 7534 db. KSZR letétként 158 db dokumentum került beszerzésre, feldolgozásra, - amely a Textlib integrált könyvtári rendszerben visszakereshető a Vörösmarty Mihály Könyvtár online katalógusában. A KSZR-letétes állomány bővítése, a helyi kolléga igénye alapján történt az évenkénti négy rendelési lehetőség keretében. Papírszínház, és társajáték beszerzés is történt az év folyamán a programkínálat bővítése, a gyerekek fejlesztése érdekében.

A folyóiratok beszerzése, előfizetése tekintetében is a helyi igényeket vettük figyelembe.

Folyóiratelőfizetések 2025-re: Dörmögő Dömötör, A falu, Kabóca, Lyukasóra, Magyar Krónika, Magyar Turista, A Mi Erdőnk, Szép kertek, Szitakötő, Turista Magazin

Előfizettünk az **Arcanum Digitális Tudománytár**, teljes szövegű folyóirat-adatbázisra, amely 2023-ban került először megrendelésre.

2.3. Dokumentum- és információszolgáltatás

Azon dokumentumok, amelyek nem érhetőek el a szolgáltató helyen, könyvtárközi kölcsönzés keretében megkérhető az ellátó könyvtár, illetve az ország egyéb könyvtáraiból.

A KSZR-ben működő 83 szolgáltatóhely közül 37 településen vették igénybe a könyvtárközi kérés előnyeit. Az új kollégákkal ismertetjük a könyvtárközi kérés menetét, segédanyagot biztosítunk a szolgáltatóhoz.

2025-ben összesen 2 017 db dokumentum kérést teljesítettünk szolgáltató helyeinkre.

A dokumentumokat – a korábbi évekhez hasonlóan – jelentős részben az ellátó könyvtár állományából kérték a könyvtárakban dolgozó munkatársak.

A könyvtárközi kölcsönzés lehetőségével összesen 29 alkalommal éltek a településen, ebből 22 db dokumentumot könyvtárunk szolgáltattott.

2.4. Közösségi szolgáltatások

A 39/2023. évi EMMI rendeletben meghatározott az évi 4 kötelező könyvtári rendezvény. A településen összesen 12 program valósult meg, 239 fő részvételével. A kolléga csatlakozott az év folyamán kiemelt könyvtári programfelhívásokhoz. Gyerekeket, felnőtteket egyaránt megszólított a könyvtáros.

KönyvtárMozi: a táblázat alapján 7 alkalommal történt vetítés.

Dátum	Program	típus	Résztevő
2025.02.20	KönyvtárMozi – Az aranyember (1962) vetítés	filmvetítés + KönyvtárMozi	2
2025.02.27	KönyvtárMozi - A szeleburdi család (1981) vetítés és kvíz	filmvetítés + KönyvtárMozi	29
2025.03.20	KönyvtárMozi - Szeleburdi vakáció vetítés	filmvetítés + KönyvtárMozi	10
2025.03.26	Magyarország harkályai - könyvbemutató	könyvbemutató	27
2025.03.31	A kiskakas gyémánt félkrajcárja – diavetítés a Baba-mama klubban	filmvetítés + KönyvtárMozi	13
2025.04.11	Verset a kapura!	egyéb	19
2025.07.21	KönyvtárMozi: Macskafogó - DIGITÁLISAN FELÚJÍTOTT FILM vetítés az önkormányzati tábor résztvevőinek	filmvetítés + KönyvtárMozi	14
2025.07.23	KönyvtárMozi: Keménykalap és krumpliorr - DIGITÁLISAN FELÚJÍTOTT FILM vetítés az önkormányzati tábor résztvevőinek 16h	filmvetítés + KönyvtárMozi	12
2025.09.11	Hangolódás a tanévre – Iskolakezdés szülői szemmel - beszélgetés Czakó-Szollár Judit szakemberrel	egyéb	3

2025.09.30	A magyar népmese napja: Telegdi Ágnes író-olvasó találkozó: Csodálatos Állatok	egyéb	28
2025.10.06	KönyvtárMozi: Magyar népmesék sorozat 6 epizódja, Szári Napsugár Kindergarten Óvoda	könyvtárbemutató	55
2025.12.03	Papírszínház – Holle anyó, szári ovi Katica csoportjának	műsoros, szórakoztató rendezvény	27

2.5. Eszközbeszerzés

Az év folyamán 36 KSZR településen személyes jelenlét mellett eszközleltára, informatikai állapotfelmérésre került sor kollégáink részéről – melyről feljegyzések és fotók készültek. A feljegyzés megosztásra került az érintett település fenntartójával, könyvtárosával, előkészítve a 2026. év végi leltárt. Az összes eszköz meglétét közösen ellenőrizték, és minden megtalált eszközt címkével láttak el. A településen erre 2025-ben sor került.

A tárgyévben is teljes körű eszközleltára került sor.

A 2025. évi eszközbeszerzés tervezéséhez Forms űrlapon keresztül végeztünk igényfelmérést.

Az igények felülvizsgálata, egyeztetést követően kerültek az eszközök megrendelésre.

A korábbi évek gyakorlatát követve **irodaszer** beszerzés történt a könyvtár számára.

Eszközök: gyerekszönyeg, felnőttszönyeg, fejlesztőjáték (2)

A tárgyi eszközszállítás az év második felében sofőr hiányában néhány településen elmaradt, ezek átcúsztak 2026-ra.

2.6. Kommunikáció

A legtöbb önkormányzat nem rendelkezik saját folyamatosan frissülő honlappal, ezért KSZR weboldalunk <https://www.fejerkszr.hu/> továbbra is hasznos információkkal látja el településeink kollégáit, az olvasókat.

Az egységes levelezőrendszerünk <https://outlook.office365.com/> kihasználtsága megnőtt. KSZR levelezőrendszerünkhöz jelszavak kiosztására került sor, a személyiségi jogokat betartva személyi változáskor. Távoli hozzáféréssel is tudnak kollégáknak segíteni, ami hatékonyabbá teszi a munkát, a távolság áthidalásával.

Az adatvédelmi szabályzat módosítása, aktualizálása megtörtént a KSZR települések részére, amelyet megismerhettek.

Jelenléti ívekkel, fotókkal dokumentáljuk a képzéseinken való részvételt.

Ahhoz, hogy nyomon követhetőek legyenek a településeken folytatott munkafolyamatok, és az adatok ismeretében tervezni tudjunk –mindent dokumentálni szükséges.

A megjelent sajtóanyagot a helyismereti csoport gyűjti, rendszerezi. Bibliográfiai összeállítással támogatjuk a fenntartókat, kollégákat – településükről egységes képet biztosítva a tárgyévről is.

91 alkalommal jutottunk ki személyesen a vármegyei KSZR településekre – **55** eszközszállítás, **36** leltárelőkészítés, szakmai segítségnyújtások miatt. A szakmai látogatások során egyéni, személyre szabott segítséget nyújtottak kollégáink.

Településükre három alkalommal történt kiszállítás.

2.7. Szakmai képzés, továbbképzés

Évente három továbbképzést és egy szakmai kirándulást szervezünk a kollégáknak, ezen felül több kompetencianövelő, a feladatellátást segítő kiscsoportos vagy – igény szerint – egyéni képzést tartunk a kistelepülési kollégáknak.

A könyvtáros az az alábbi képzéseken vett részt:

Képzési részvétel	VMK-MKE képzések	KSZR statisztika	KSZR KönyvtárMozi	Kiscsoportos /egyéni képzés
		✓✓		

3. Fejlesztendő területek

Javasoljuk

- könyvtári alkalmazott változása esetén, hivatalos tájékoztatást az ellátó könyvtárnak (név, elérhetőség megadásával) – a szakmai munka gördülékenysége érdekében;
- könyvtári nyitvatartási idő változása esetén a határozat megküldését, - nyitvatartási táblák aktualizálását / cseréjét, olvasók tájékoztatását;
- könyvtári szolgáltatás szüneteltetéséről (felújítás, humán erőforrás, egyéb) értesítés megküldését;
- képzési igények jelzését;
- a munkafolyamatokhoz tartozó kérések, feladatok határidőre (eszköz, dokumentum, rendezvény, egyéb) történő megküldését;
- a könyvtári iratok gyűjtését, megőrzését;
- helyismereti dokumentumok gyűjtését, gyűjtemény kialakítását;
- digitalizálni kívánt dokumentumok jelzését;
- a személyes adatok védelme érdekében a jogszabály betartását;
- a szakmai képzéseken való részvételt;
- a meghibásodott eszközök jelzését;
- a tárgyévi eszközeleltár előkészítését, az eszközök könyvtárban tárolását – azok szakszerű kezelését.

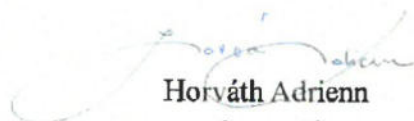
Vállaljuk

- a statisztikai adatszolgáltatásban való közreműködést, kapcsolattartást az adatszolgáltatás időszakában a társintézmények kollégáival;
- beszámoló készítését, - a megküldött adatok, információk alapján;
- rendezvények szervezésében való támogatást, azok koordinálását;
- workshop szervezését – „programszervezés” KSZR települési kollégák közreműködésével;
- szakmai kérdések módszertani támogatását;
- segédanyagok biztosítását;
- az éves eszközeletről, feljegyzés készítését – annak megosztását;
- a meghibásodott az ellátó könyvtár által beszerzett eszközök javíttatását, szervizelését – amennyiben lehetséges;
- könyvtárakat érintő információk megosztását;
- a Könyvtári Kihívás pályázatban résztvevő könyvtárak szakmai támogatását, koordinálását;

- az Arcanum Digitális Tudománytár (ADT), teljes szövegű folyóirat-adatbázissal – valamint a Laptapír előfizetéssel rendelkező könyvtárak kollégáinak betanítását;
- képzések tartását.

A Tájékoztatót a Módszertani és településellátási osztály munkatársai készítették, jóváhagyta Horváth Adrienn, igazgató.

Székesfehérvár, 2026. május 22.

Horváth Adrienn
igazgató

4. Melléklet: Bibliográfia a 2025-ben Szár megjelent cikkek adataival

1.

Interjú: "a kulturális örökség nemcsak múlt, hanem élő kapcsolat" / G.M.- In: Kisbíró 2066: Szár és Újbarok önkormányzatainak havi tájékoztatója. - 19. évf. 2. sz. (2025.), p. 8. - ill.

Beszélgetés Krupánszki Mihálynéval, a Freész Károly-díj idei kitüntetettjével.

*Szár

2.

Hamarosan különleges jelöltre szavazhatunk: highlights of Hungary: a Fejér vármegyei Csoroszlya Farm is a jelöltek között. - In: Fejér megyei hírlap: a megye napilapja ISSN 0133-0403. - 70. évf. 216. sz. (2025. szept. 17.), p. 3. - ill.

*Szár

3.

Eine fast 300-jährige Geschichte : mein Haus - meine Geschichte / Macher Béla. - In: Neue Zeitung: Wochenblatt des demokratischen Verbandes der Ungarndeutschen ISSN 0415-3049. - 69. évf. 42-43. sz. (2025. okt. 17.), p.

33-34. - ill.

*Szár